

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/334/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713210577
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8713210577.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci navrhovateľa L. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, P., právne zastúpený JUDr. Jankou Hesovou, advokátkou, Hraničná 656/1, Poprad, proti odporkyni Z. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. - U., H. Z., a.s., G. XX/XX, právne zastúpená Mgr. Róbertom Liškom, advokátom so sídlom Moyzesova 22, Poprad, o zaplatenie 8.617,37 Eur s prísl., o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 12C 152/2013-63 zo dňa 30. 4. 2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo vyhovujúcom výroku čiastočne o povinnosti odporkyne zaplatiť navrhovateľovi 7885,44 Eur s 5,5% úrokom z omeškania od 1. 9. 2013 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej vyhovujúcej časti o úroky z omeškania nad 5,5% sa žaloba z a m i e t a a tým sa mení rozsudok.

III. Z r u š u j e sa výrok o povinnosti odporcu uhradiť súdny poplatok.

IV. Náhrada trov konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozhodol nasledovne:

„Odporkyňa je p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi 7.885,44 eur so 6,5 % úrokom z omeškania z uvedenej istiny od 1.9.2013 do všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

Odporca j e p o v i n n ý uhradiť súdny poplatok za konanie vo výške 473,- eur prostredníctvom prevádzkovateľa systému Slovenská pošta, a.s., CVFT, OSA, Thurzova 1, 042 21 Košice, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“

Vo svojom rozhodnutí súd prvého stupňa okrem iného uviedol, že mal preukázané, že návrh navrhovateľa je z podstatnej časti dôvodný. Medzi účastníkmi nie je sporným, že rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 9C 3/2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove boli spolu s dcérou zaviazaní zaplatiť veriteľovi Istrobanke a.s. sumu celkom 389525,- Sk s príslušenstvom. Pretože v lehote splatnosti si svoju povinnosť nesplnili, bol oprávneným podaný návrh na vykonanie exekúcie dňa 2.7.2007, kde okrem uvedenej sumy sa predmetom exekúcie stali aj trovy a hotové náklady exekútora. Ako to konštatuje vo svojom odôvodnení Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 9Co

88/2013, spomínanými súdnymi rozhodnutiami bolo medzi pôvodnými žalovanými účastníkmi založené spoločenstvo solidárnych dlžníkov (§ 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Keďže skôr spomínanými rozsudkami súdov neboli určené konkrétne podiely dlžníkov, platí vyvrátiteľná právna domnienka, že ide o spoločný solidárny záväzok všetkých troch dlžníkov. Právnym dôsledkom takejto solidarity dlžníkov je právo veriteľa požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek zo solidárne zaviazaných dlžníkov. Dlžník, proti ktorému bol uplatnený vyšší nárok, ako zodpovedá jeho podielu, má voči spoludlžníkom jednak právo predbežného postihu (preventívny regres), ako aj právo následného postihu (subrogačný regres). Na základe práva predbežného postihu má takýto dlžník právo žiadať od ostatných dlžníkov ešte pred splnením dlhu, aby ho v rozsahu podielov na nich pripadajúcich od tejto povinnosti oslobodili. Môže žiadať od ostatných spoludlžníkov aj o to, aby mu prispeli podľa svojich podielov na splnenie celého dlhu. V tejto súvislosti má právo podať žalobu na súd, pokiaľ veriteľ od neho požaduje zaplatenie väčšej čiastky, než ako predstavuje jeho podiel na dlžobe podľa vnútorného pomeru medzi spoludlžníkmi. Jedná sa o tzv. liberačný nárok. V priebehu konania vzniklo žalobcovi tzv. právo následného postihu v zmysle § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Toto právo spočíva v tom, že dlžník, ktorý veriteľovi splnil celú pohľadávku alebo viac, ako by na podľa vnútorného pomeru prislúchalo, môže od ostatných dlžníkov žiadať, aby mu uhradili, čo podľa tohto pomeru na nich pripadá. Tento podiel môže byť tak, ako v preskúmvanej veci, rovnaký u všetkých dlžníkov (§ 511 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka) alebo môže byť stanovený osobitným predpisom (napr. § 439 Občianskeho zákonníka) alebo môže byť daný hmotnoprávnymi vzájomnými vzťahmi solidárnych dlžníkov, ako je tomu v prípade podielového spoluvlastníctva. Právo následného postihu prislúcha každému solidárnemu dlžníkovi. Toto právo nie je závislé od toho, či tento dlžník plnil dobrovoľne alebo na základe núteného výkonu rozhodnutia - exekúcie alebo či dlh zanikol započítaním jeho pohľadávky vo vzťahu k veriteľovi. Takýto dlžník je oprávnený požadovať od ostatných dlžníkov náhradu za plnenie, ktoré za nich poskytol veriteľovi. Rozhodujúci je rozsah, v akom sám skutočne plnil, nie výška zaniknutej pohľadávky veriteľa. Právo následného postihu dlžníkovi nevznikne, ak spĺňal najviac toľko, koľko zodpovedá jeho podielu. Tak isto mu toto právo nepatrí, ak splnil viac, než robil celý dlh. Predmetom postihu je to, čo dlžník splnil na základe svojho záväzku veriteľovi, t.j. istina s prípadnými úrokmi. Pomernú časť zaplatených úrokov z omeškania môže dlžník požadovať len od tých spoludlžníkov, ktorí boli tiež v omeškaní s platením. Pri čiastočnej platbe má dlžník právo regresu len čo do časti prevyšujúcej vo vzájomnom pomere jeho podiel.

Navrhovateľ vychádzajúc z celkovej čiastky plneného dlhu s príslušenstvom, trovami konania a trovami exekúcie ustálil celkové plnenie na sumu 25 852,12 eur, z ktorého na každého dlžníka predstavuje jeho podiel 8617,37,- eur. Navrhovateľ na úhradu dlhu poukázal preukázateľne, ako je to zrejmé zo správy súdneho exekútora sumu 19 381,19,- eur a Z. V. ml. sumu 6788,47,- eur. Odporkyňa sa na úhrade dlhu nijako nepodieľala. Dcéra účastníkov bola právoplatným rozhodnutím súdu zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi sumu 1562,37,- eur /20C 44/2010/ a sumu 998,46,- eur /rozsudok 12C 191/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co 88/2013/. Na úhradu dlhu teda dcéra zaplatila, resp. má povinnosť uhradiť oprávnenému a navrhovateľovi, celkom 9349,30,- eur. Vzhľadom k svojmu podielu 8617,37,- eur teda nepochybne poukázala navyiac 731,93,- eur, ktorú čiastku je možné započítať už na úhradu dlhu za odporkyňu. Preto je odôvodnený návrh navrhovateľa voči odporkyni po sumu 7885,44,- eur.

V prevyšujúcej časti istiny súd prvého stupňa preto návrh navrhovateľa zamietol ako nedôvodný.

Súd prvého stupňa neuznal dôvodnou obranu odporcu spočívajúcu v poukazovaní na vzájomné plnenie, ktoré mal realizovať navrhovateľ voči nej ešte v roku 2007, a ktoré mienila použiť na úhradu dlhu, čím by vo vzťahu k nej dlh nenarástol o uplatnené úroky a ďalšie trovy, ktoré navýšili pohľadávku nad sumu 5000,- eur. Odporkyňa k svojmu tvrdeniu nepredložila žiadny dôkaz o úkonoch smerujúcich k možnému započítaniu vzájomných pohľadávok. V konečnom dôsledku veriteľ mal právo domáhať sa zaplatenia pohľadávky od hociktorého z dlžníkov. Sama na úhradu dlhu po celú dobu jeho vymáhania veriteľovi nepoukázala žiadnu čiastku. Pretože záväzok odporkyne nie je záväzkom z bezdôvodného obohatenia, nie je možné na prípad aplikovať ust. § 107 OZ. Navrhovateľovi vzniklo právo následného postihu až úhradou pohľadávky v exekučnom konaní, čo podľa správy exekútora bolo dňa 22.7.2013, kedy bola exekúcia ukončená. Preto jeho nárok nie je premlčaný ani podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní.

O úroku z omeškania súd rozhodol podľa § 517 OZ, § 3 NV č. 87/1995 Z.z. a § 563 OZ. Odporkyni bol doručený návrh na plnenie súdom dňa 30.8. 2013. Do omeškania so zaplatením peňažnej pohľadávky sa dostala dňom 1.9. 2013. K prvému dňu omeškania predstavoval zákonný úrok výšku 6,5 %.

Náhradu trov konania súd prvého stupňa účastníkom nepriznal, pretože navrhovateľ, ktorému by prislúchala náhrada trov podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a túto si uplatnil v súdnom konaní, v zákonnej lehote nevyčíslil.

Vo vzťahu k výroku o poplatkovej povinnosti odporcu uviedol, že navrhovateľ bol v súdnom konaní oslobodený od platenia súdneho poplatku, preto súd na jeho zaplatenie z priznanej istiny zaviazal v súlade s ust. § 2 ods.2 zákona o súdnych poplatkoch a položky č. 1a sadzobníka súdnych poplatkov, odporcu.

Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa. V odvolaní okrem iného uviedla, že rozhodnutie súdu považuje za nepreskúmateľné, pretože súd sa žiadnym spôsobom nevyporiadal so vznesenou námietkou premlčania a tak dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvého stupňa odňal odporkyňi možnosť konať pred súdom tak, že aj napriek žiadosti o odročenie pojednávania zo dňa 7. 4. 2015, s tým, že trvá dočasná práceneschopnosť odporkyne, ktorá bude ukončená k 30. 4. 2015, nariadil súd pojednávanie na deň 30. 4. 2015, kde následne podanie týkajúce sa odročenia pojednávania na deň 30. 4. 2015 neakceptoval, aj keď z predloženého potvrdenia bolo zrejmé, že odporkyňa je schopná práce až od 1. 5. 2015. O závažnosti a dôvodnosti návrhu odporkyne o odročenie pojednávania svedčí aj tá skutočnosť, že práceneschopnosť odporkyne trvala po vážnom úraze skoro štyri mesiace, a teda je nepochybné, že podaním sledovala jedine objektívne skutočnosti, ktoré jej znemožňovali účasť na pojednávaní, v žiadnom prípade však nie záujem vyhýbať sa súdnemu procesu. Ďalej v odvolaní uviedla, že súd priznal navrhovateľovi úrok z omeškania nad rámec zákonom ustanoveného úroku z omeškania v prípade omeškania s plnením peňažného dlhu. Navrhovateľ žiadnym spôsobom nešpecifikoval, z tej ktorej splátky, akú sumu žiada od odporkyne uhradiť, pretože v konaniach 20C/44/2010 a 20C/191/2012 vedených na Okresnom súde Poprad žiadal zaplatiť rovnaké sumy od Z. V. mladšej, nar. XX. X. XXXX. Preto z dôvodu právnej istoty vzniesla odporkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu námietku premlčania predmetnej pohľadávky, s ktorou sa súd žiadnym spôsobom nevysporiadal. Ak sa mala odporkyňa bezdôvodne obohatiť na úkor navrhovateľa a tento poukazoval na splátku dlhu finančné čiastky a rovnako mu boli vykonávané zrážky zo mzdy, tak všetky tieto úhrady vykonané do 25. 7. 2011 sú premlčané. Pokiaľ ide o úhradu dlhu zo dňa 22. 7. 2013 v sume 1.616,57 Eur, tak z tejto úhrady bola v sume 988,46 Eur zaviazaná zaplatiť dcéra navrhovateľa v konaní 20C/191/2012. Z rozhodnutia súdu nie je zrejmé, z akých súm a ktorých splátok pozostáva pohľadávka navrhovateľa, a preto považuje rozhodnutie za nepreskúmateľné. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec na nové konanie, prípadne rozhodnutie zmenil.

K odvolaniu odporkyne sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je čiastočne dôvodné.

Odvolací súd na nariadenom pojednávaní zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa, ktoré doplnil oboznámením prehľadu platieb v exekučnom konaní EX 355/2007 (č.l. 113 - 116) predloženého navrhovateľom. Navrhovateľ na pojednávaní navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Odporkyňa trvala na podanom odvolaní, poukázala na nezákonne priznané úroky z omeškania v rozsahu 6,5 %. Trvala na premlčaní vychádzajúc z bezdôvodného obohatenia. Uviedla, že do 25.07.2011 podľa údajov navrhovateľa tento uhradil 13 364,58 Eur. Po odpočítaní jeho podielu vzniká rozdiel 4641,26 Eur, ktoré plnenie je premlčané. Po vydelení tejto čiastky dvomi vychádza čiastka 2320,68 Eur, ktorá je vo vzťahu k odporkyňi premlčaná.

Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd preukázané, že v exekúcii vedenej pod sp. zn. EX 355/2007 JUDr. Hildegardou Laclavíkovou bola na základe exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 9C/3/2006 zo dňa 07.06.2006 (ktorým bola účastníkom konania a ich dcére Z. V. ml. uložená povinnosť zaplatiť Istrobanke a.s. spoločne a nerozdielne sumu 389 525 Sk s prísľušenstvom) vymožená suma v celkovej výške 26 169,66 Eur, z ktorej suma 19 381,19 Eur bola vymožená od navrhovateľa a suma 6788,47 Eur od dcéry účastníkov konania.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ, odporkyňa a ich dcéra boli exekučným titulom zviazaní na splnenie dlhu spoločne a nerozdielne, pričom ich podiely na spoločnom dlhu neboli určené, uplatňuje sa v danej veci ust. § 511 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sú podiely všetkých solidárne zviazaných dlžníkov na dlhu vo vzájomnom pomere rovnaké. Tým, že spoludlžníci predmetný dlh neuhradili v súdom stanovenej lehote, zavinili navýšenie dlhu o úroky a trovy exekúcie. Ktorýkoľvek zo solidárnych dlžníkov mohol splnením dlhu riadne a včas zabrániť jeho navyšovaniu, k čomu ale nedošlo, preto všetci solidárni dlžníci zodpovedajú za celkový dlh, ktorý v exekučnom konaní dosiahol sumu 26 169,66 Eur. Podiel každého dlžníka na dlhu teda predstavuje sumu 8723,22 Eur (1/3 z 26 169,66 Eur). Po zohľadnení všetkých plnení navrhovateľa (19 381,19 Eur) a výšky na neho pripadajúceho podielu celkového dlhu (8723,22 Eur) je zrejmé, že navrhovateľ plnil nad rámec svojho podielu sumu 10 657,97 Eur.

Dcéra účastníkov konania bola rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 20C/44/2010-174 zo dňa 29.11.2011 zviazaná uhradiť navrhovateľovi sumu 1562,37 Eur a rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 20C/191/2012-28 zo dňa 28.05.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 9Co/88/2013-78 zo dňa 19.11.2014 sumu 998,46 Eur. Na solidárny dlh teda dcéra účastníkov plnila, resp. má plniť celkovo sumu vo výške 9349,30 Eur (6788,47 Eur + 1562,37 Eur + 998,46 Eur), čo znamená, že sumu 626,08 Eur, o ktorú plnenie dcéry účastníkov presahuje na ňu pripadajúci podiel, je potrebné zarátať už na plnenie podielu odporkyne.

Exekučným titulom nebolo účastníkom konania a ich dcére ako solidárnym dlžníkom umožnené plniť dlh v splátkach, dlh bol splatný jednorazovo. Odvolacia námietka týkajúca sa neuvedenia špecifikácie splátok, konkretizácie súm, z ktorých pozostáva žalovaná suma nie je dôvodná. Rozhodujúcou skutočnosťou je to, v akom rozsahu navrhovateľ plnil časť solidárneho dlhu pripadajúceho na odporkyňu.

Vo vzťahu k odporkyňou vnesenej námietke premlčania odvolací súd uvádza, že predmetom konania nie je nárok z bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Na strane odporkyne nevznikol majetkový prospech, ktorý by získala plnením navrhovateľa bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako ani majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Ide o nárok, ktorý vznikol z dôvodu plnenia navrhovateľa na základe rozsudku a ktorý vychádza z inštitútu solidárnej zodpovednosti. Navrhovateľ si uplatnil nárok, s ktorým Občiansky zákonník explicitne počítá. Pri premlčaní práva uplatneného navrhovateľom je preto potrebné aplikovať všeobecnú 3 ročnú premlčaciu dobu v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka.

Z potvrdenia súdneho exekútora v spojení s prehľadom úhrad predložených navrhovateľom vyplýva, že do 25.07.2010 navrhovateľ uhradil sumu 8430,40 Eur, čo znamená, že do tohto dátumu navrhovateľ plnil len svoj podiel na dlhu. K ďalším úhradám, ktorými plnil zvyšnú časť jeho podielu na dlhu a k začatiu plnenia dlhu za dcéru a odporkyňu došlo menej ako tri roky pred začatím súdneho konania (25.07.2013), preto námietka premlčania nie je dôvodná ani čiastočne.

Odporkyňa sa na úhrade dlhu nijako nepodieľala, jej podiel na dlhu bol uhradený čiastočne dcérou (vo výške 626,08 Eur) a vo zvyšnej časti navrhovateľom. Navrhovateľ má preto v zmysle § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka voči odporkyňi nárok na náhradu toho, čo za ňu plnil. Suma 7885,44 Eur priznaná navrhovateľovi súdom prvého stupňa nepresahuje sumu, na zaplatenie ktorej má navrhovateľ voči odporkyňi právo.

Odvolaciu námietku vo vzťahu k výške úrokov z omeškania odvolací súd vyhodnotil ako opodstatnenú. Závazok odporkyne voči navrhovateľovi vznikol momentom zániku solidárneho dlhu, teda dňa 22.07.2013, kedy došlo k ukončeniu exekúcie v dôsledku úhrady vymáhaného dlhu v celom rozsahu. Keďže navrhovateľ súdu nepreukázal, kedy vyzval odporkyňu na plnenie jej dlhu voči navrhovateľovi, odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa mal za to, že odporkyňa sa do omeškania dostala dňa

01.09.2013, t.j. deň nasledujúci po dni, kedy bol návrh na začatie konania doručený súdom odporkyni. K prvému dňu omeškania odporkyne predstavoval zákonný úrok z omeškania v zmysle § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. výšku 5,5 %, keďže základná úroková sadzba ECB bola v tom čase stanovená vo výške 0,5 %.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok vo vyhovujúcom výroku čiastočne o povinnosti odporkyne zaplatiť navrhovateľovi 7885,44 Eur s 5,5% úrokom z omeškania od 1. 9. 2013 do zaplataenia ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a v časti úrokov z omeškania prevyšujúcich 5,5 % rozsudok postupom podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že v tejto časti žalobu zamietol.

Pokiaľ ide o výrok o uložení povinnosti odporkyni uhradiť súdny poplatok, je potrebné uviesť, že tento výrok nie je obsiahnutý v rozsudku, ktorý bol vyhlásený na pojednávaní konanom dňa 30.04.2015 (č. I. 61). Pokiaľ sa vychádza z obsahu zápisnice o pojednávaní konanom dňa 30.04.2015, je zrejmé, že na tomto pojednávaní bol vyhlásený rozsudok v odlišnom znení a síce tak, že súd prvého stupňa uložil odporkyni zaplatiť navrhovateľovi 7.885,44 eur so 6,5 % úrokom z omeškania z uvedenej istiny od 1.9.2013 do všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. V takto vyhlásenom rozsudku na pojednávaní absentuje výrok o uložení poplatkovej povinnosti odporkyni, keď tento je obsiahnutý až v písomnom vyhotovení rozsudku (č. I. 63 spisu).

Je teda zrejmé, že na pojednávaní konanom dňa 30.04.2015 bol vyhlásený rozsudok v odlišnom znení.

Podľa § 156 ods. 4 O.s.p., len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

Vychádzajúc z uvedeného tak bolo potrebné rozsudok vo výroku o povinnosti odporkyne uhradiť súdny poplatok ako nadbytočný postupom podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušiť. Pokiaľ má súd prvého stupňa za to, že sú tu dané dôvody pre uloženie poplatkovej povinnosti, rozhodne o tom samostatným uznesením.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov konania účastníkom nepriznal, keďže v konaní bol v prevažnej miere úspešný navrhovateľ, tento si však právo na náhradu trov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.